

Kent Kültürü ve Kentlilik Bilinci: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Örneği

Urban Culture and Urban Consciousness: The Example of Erzincan Binali Yıldırım University

Esat İltter

Bağımsız Araştırmacı, Erzincan,
Türkiye, esatilter@gmail.com

Geliş Tarihi/Received: 07.11.2023
Kabul Tarihi/Accepted: 30.12.2023
Yayımlanma Tarihi/ Available Online:
15.04.2024

Öz: Bu çalışmanın amacı, kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişmesi noktasında kentin merkezi ve yerel yönetimlerine ait kurum ve kuruluşlarının, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi akademik personelini ne derecede dikkate aldıklarını belirlemek, akademik personelin kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişimi konusundaki algı düzeylerini ortaya çıkarmak ve araştırma bulgularına dayalı olarak önerilerde bulunmaktır. Araştırmanın çalışma evrenini, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nde görev yapan 1.086 akademik personel oluşturmaktadır. Çalışmaya Erzincan ilçelerinde bulunan yüksekokul ve meslek yüksekokulları zaman darlığı ve ulaşım zorluklarından dolayı dahil edilmemiştir. Gerek yerleşkede gerekse yerleşke dışında bulunan tüm fakülte, yüksek okul ve meslek yüksek okullarına anket formları elden ulaştırılmıştır. Tıp fakültesi ve Sağlık Hizmetleri yüksekokulu yöneticilerinin çalışmaya katkı vermek istememelerinden dolayı bu iki birim kapsam dışı tutulmuştur. Anket formları 268 kişi tarafından doldurulmuştur. Veri toplama aracı olarak nicel araştırma tekniği olan tarama deseni (anket deseni) kullanılmıştır. Anket soruları Belli ve Aydın'ın (2017) "Kent Kültürü ve Kentlilik Bilincinin Oluşumunda Üniversitelerin Rolü: Mustafa Kemal Üniversitesi Örneği" adlı çalışmasından alınmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde, sosyal bilimlerde istatistiksel analiz için oldukça yaygın olarak tercih edilen SPSS programı kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre; Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi akademik personeline, kent kültürü ve kentlilik bilincinin geliştirilmesi konusunda kentte yer alan diğer paydaşlar tarafından (merkezi ve yerel yönetimlere ait kurum ve kuruluşlar) hak ettikleri değerin verilmediği sonucu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Kent, Kentleşme, Kent Kültürü, Kentlilik Bilinci

Abstract: The aim of this study is to determine to what extent the institutions and organizations of the central and local governments of the city take the academic staff of Erzincan Binali Yıldırım University into account in terms of the development of urban culture and urban awareness, to reveal the perception levels of academic staff on the development of urban culture and urban awareness and to determine the results based on research findings is to make suggestions. The study population of the research consists of 1,086 academic staff working at Erzincan Binali Yıldırım University. Colleges and vocational schools in Erzincan districts were not included in the study due to lack of time and transportation difficulties. Survey forms were hand-delivered to all faculties, colleges and vocational schools both on and off campus. Since the administrators of the faculty of medicine and the school of health services did not want to contribute to the study, these two units were excluded from the scope. Survey forms were filled out by 268 people. Survey design, which is a quantitative research technique, was used as a data collection tool. The survey questions were taken from Belli and Aydın's (2017) study titled "The Role of Universities in the Formation of Urban Culture and Urban Consciousness: The Example of Mustafa Kemal University". SPSS program, which is widely preferred for statistical analysis in social sciences, was used to analyze the data obtained in the research. According to the research results; It has been concluded that the academic staff of Erzincan Binali Yıldırım University are not given the value they deserve by other stakeholders in the city (institutions and organizations belonging to central and local governments) regarding the development of urban culture and urban awareness.

Keywords: University, City, Urbanization, Urban Culture, Urban Consciousness

Extended Abstract

Universities are institutions that play an important role in higher education. These institutions, which are integrated into the social structure, analyze various problems and produce solutions and present their research to humanity from a universal perspective. Among the basic characteristics of universities is the mission of serving society. This mission is achieved by addressing social problems, informing the public and providing social services. For this reason, cooperation and joint studies between universities and cities are of great importance for the development of urban culture and urban awareness. While these collaborations create positive effects on the social, cultural and economic life of cities, they contribute to making cities more livable and inclusive by increasing social awareness.

There is a complex relationship between universities and surrounding residential areas. Factors such as the city's perspective on the university, the university's working environment, the political climate in the country, the economic and social structure of the city where the university is located, the public's level of knowledge and awareness, their expectations and economic situation are the factors that determine this relationship. At the same time, the impact of newly established universities on urbanization processes at different levels among cities and the cultural, economic and political dimensions of these processes are also very important. These factors are the main factors affecting the contribution of universities to the transformation and development of cities. Therefore, understanding and managing the relationship between the university and the city is of critical importance for the sustainable development of cities.

Academics have a critical role in the process of establishing the relationship between the university and the city. While academics play an important role in preserving the cultural diversity and historical heritage of their cities, they also increase urban awareness. With the scientific research they carry out, they successfully fulfill the important task of preserving the original identity and cultural richness of cities. Therefore, the contribution of academics to urban culture and urban awareness is of great value and plays a vital role in the sustainable development of cities.

Urban culture can be defined as the whole of people's behaviors, values, traditions, art, entertainment, language and other cultural elements that reflect the unique character of a city and its distinguishing features from other cities. This concept refers to a rich heritage formed by the combination of common experiences and cultural expressions shared among the inhabitants of the city. Urban culture is one of the cornerstones of a city's identity and gives it a unique spirit and character. This culture includes many elements that are created by city residents coming together and shaped over time. The most important point to focus on here is that city residents not only acquire urban culture but also internalize it, that is, reach urban awareness. Therefore, urban awareness is a concept that is at the meeting center of urban culture and urban identity.

Urban identity is a set of elements that form the unique character of a city and the features that distinguish that city from others. These elements include elements such as the city's history, culture, geography, population, economy, architecture, art and social dynamics. While urban identity determines the brand value, promotion and tourism potential of a city, it also creates a sense of belonging for the residents of the city and contributes to their pride in their city.

This study was conducted for the academic staff of Erzincan Binali Yıldırım University in order to emphasize the importance of urban culture and urban awareness and to understand the role of universities in this field. The research focuses on the value of university-city cooperation and how this cooperation can contribute to the strengthening of urban culture and urban awareness. Particular emphasis is placed on how the university's relationship with the local community can support the sustainability of urban culture.

The aim of this study is to determine to what extent the institutions and organizations of the city's central and local governments take the academic staff of Erzincan Binali Yıldırım University into account in terms of the development of urban culture and urban awareness, to determine the perception levels of academic staff on the development of urban culture and urban awareness and to make suggestions accordingly. is to be found.

The main purpose of this study is to investigate to what extent Erzincan Binali Yıldırım University academic staff take into consideration the development of urban culture and urban awareness and to determine the perception levels of academic staff about urban culture and urban awareness. This study aims to make a significant contribution to strengthening university-city relations and preserving urban culture.

According to the findings, it has come to the fore that the efforts of Erzincan Binali Yıldırım University academic staff in developing urban culture and urban awareness are not valued enough by other stakeholders in the city (central and local governments). These results emphasize the need to further strengthen university-city cooperation and communication.

1.Giriş

Yükseköğretimde önemli bir role sahip olan üniversiteler, toplum içerisinde yer alan gençlerin donanımlı hale gelmesinde önemli bir role sahiptir. Her üniversite kendine özgü misyon ve hedeflere sahiptir ve öğrencilere geniş bir eğitim yelpazesi sunar. Aynı zamanda, araştırma faaliyetleri ile bilimsel ve teknolojik gelişmelere de katkı sağlar. Üniversite birçok temel özellikleri yanında topluma hizmet etme misyonunu da taşır. Bu, toplumsal sorunları ele alarak, halkın bilgilendirilmesi ve toplumsal hizmetlerin sunulması yoluyla gerçekleştirilir. Aynı zamanda üniversitenin, buldukları kentlerin demografik, siyasal, kültürel, ekonomik, yerel ve sosyal yapısına olan etkileri sosyolojik bir olgu olarak ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda üniversite-kent birlikteliği ve iş birliği, kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişmesinde her zamankinden daha önemli hale gelmiştir (Bilben ve Dursun, 2018, s. 1148-1149)

Günümüzde kentler, insanların yaşamlarının merkezini oluşturan karmaşık ve dinamik yerleşimlerdir. Bu kentler, tarihi ve kültürel zenginliklerle bir arada modernizmin izlerini taşımaktalar. Kentler, sadece ekonomik ve sosyal açıdan büyümeyi teşvik etmekle kalmaz, aynı zamanda farklı kültürlerin, inançların ve yaşam tarzlarının buluşma noktalarıdır. Bu noktada, kent kültürü ve kentlilik bilinci kavramları, kentlerin karakterini, kimliğini ve yaşam tarzını şekillendiren en önemli unsurlardır. Her kentte olduğu gibi Erzincan ilinde de merkezi ve yerel yönetimlere ait kurum ve kuruluşların, STK ve özel sektörün kent kültürünün yerleştirilmesinde ve kentlilik bilincinin ortaya çıkmasında üzerlerine düşen görev ve sorumlulukları vardır. Bu çerçevede sayılan görev ve sorumlulukları üstlenen kurumlardan biri de kentlerin bilimsel manada baş aktörü olan üniversitelerdir.

Çalışmada öncelikle üniversite, kent, kentleşme, kentlilik, kent kültürü, kent kimliği ve kentlilik bilinci kavramlarına genel bir bakış sunulacaktır. Çalışmanın alan kısmını oluşturan anket çalışmasında Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi akademisyenlerinin kent kültürü ve kentlilik bilincinin ortaya çıkışı ve yerleşmesi konusundaki birikimleri, talepleri ve kent kültürünün oluşumuna yapmış oldukları katkılar tespit edilecektir. Ayrıca kent kültürü ve kentlilik bilincinin yerleşmesi konusunda akademik personelin diğer paydaşlarla olan etkileşim düzeylerinin yeterliliği anlaşılmasına çalışılacaktır. Bu çalışma, kent kültürü ve kentlilik bilincinin önemini vurgulamak ve üniversitelerin bu konudaki rolünü anlamak adına yapılmıştır. Çalışmada, üniversite-kent iş birliğinin önemi vurgulanmakta ve bu iş birliğinin kent kültürü ve kentlilik bilincinin güçlenmesine nasıl katkı sağlayabileceği tartışılmaktadır. Özellikle üniversitenin yerelle olan ilişkisinin, kent kültürünün sürdürülebilirliğine nasıl destek sağlayacağı üzerinde durulacaktır.

Bu çalışmanın amacı, kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişmesi noktasında kentin merkezi ve yerel yönetimlerine ait kurum ve kuruluşlarının, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi akademik personelini ne derecede dikkate aldıklarını belirlemek, akademik personelin kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişimi konusundaki algı düzeylerini tespit etmek ve bu doğrultuda önerilerde bulunmaktır. Bu çalışma hem Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'ne hem de yerel paydaşlara, kentle bütünleşme ve kenti gelecek stratejilerine dahil etmek için ihtiyaç duyulan temel verileri sağlamaktır. Kent ve üniversiteler arasındaki ilişkiyi ele alan bir çalışma olarak sosyal bilimler literatürüne katkı sağlaması açısından da önemlidir.

Araştırmanın çalışma evrenini, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nde görev yapan 1.086 akademik personel oluşturmaktadır. Çalışmaya Erzincan ilçelerinde bulunan yüksekokul ve meslek yüksekokulları zaman darlığı ve ulaşım zorluklarından dolayı dahil edilmemiştir. Gerek yerleşkede gerekse yerleşke dışında bulunan tüm fakülte, yükse okul ve meslek yüksek okullarına anket formları elden ulaştırılmıştır. Tıp fakültesi ve Sağlık Hizmetleri yüksekokulu yöneticilerinin çalışmaya katkı vermek istememelerinden dolayı bu iki birim kapsam dışı tutulmuştur. Anket formları 268 kişi tarafından doldurulmuştur. Veri toplama aracı olarak nicel araştırma tekniği olan tarama deseni (anket deseni) kullanılmıştır. Anket soruları Belli ve Aydın'ın (2017) "Kent Kültürü ve Kentlilik Bilincinin Oluşumunda Üniversitelerin Rolü: Mustafa Kemal Üniversitesi Örneği" adlı çalışmasından alınmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde, sosyal bilimlerde istatistiksel analiz için oldukça yaygın olarak tercih edilen SPSS programı kullanılmıştır. Araştırma sonucuna göre; Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi akademik personeline, kent kültürü ve kentlilik bilincinin geliştirilmesi konusunda kentte yer alan diğer paydaşlar tarafından (merkezi ve yerel yönetimler) hak ettikleri değerin verilmediği sonucu ortaya çıkmıştır.

2.Kavramsal Çerçeve

2.1.Üniversite

Üniversite, toplum yapısı içinde örgütlenen, toplumdaki çeşitli sorunları çözen, analiz eden, araştırmalarının sonuçlarını evrensel bir bakış açısıyla insanlığa sunan, bunu yaparken de her türlü ekonomik ve politik güçten bağımsız olarak hareket eden bir kurumdur (Yılmaz, 2011, s. 10).

Bu kurumların kökenlerini Antik Yunan döneminde Platon'un Acemedia'sına ve Aristo'nun Lyceum'una, hatta Antik Yunan'daki araştırma merkezleri olan Mouseidon'lara (müze) kadar geriye götürmek mümkündür. Ancak bu konudaki araştırmalar, modern içeriğe sahip üniversitelerin babası olarak İtalya'da 1088 yılında kurulan Bologna Üniversitesi'ni kabul etmektedir (Parlak ve Kaynar, 2005, s. 24). Her üniversitenin, kuruluşundan bu yana kaçınılmaz olarak çağın koşullarından etkilendiği, "ulus-devlet" ve "sanayileşme"nin ortaya çıkışıyla birlikte yön değiştirdiği görülmektedir. Dolayısıyla 19. yüzyılın sonlarında üniversiteler, bilimsel araştırma işlevlerinin yanı sıra, ortaya çıkan ulus devletlerin teknolojik ihtiyaçlarını karşılama ve sanayileşmenin etkisiyle değişimlere ayak uydurma görevini de üstlendiler. 20. yüzyılın başında üniversite eğitiminde köklü değişiklikler yaşandı. Bu yüzyılda, II. İkinci Dünya Savaşı sırasında üniversite uygulamalı araştırma ve danışmanlık hizmetlerine odaklanmış, öğrenci sayısı önemli ölçüde artmış ve üniversite dışında ara eleman yetiştirecek meslek yüksek okulları açılmıştır. İngiltere'de "Politechnic", Almanya'da "Fachhochschule" ve Amerika Birleşik Devletleri'nde "Community College" bunlardan bazılarıdır. 1960'larda öğrenci sayısındaki artış nedeniyle çoğu üniversite ve kent daha karmaşık hale geldi. Bu çalkantıların ardından "kitlese üniversite" sorunuyla karşı karşıya kalan ABD, yeni bir üniversite modeli oluşturdu. Biri "multiversity" adı verilen çoklu bir üniversitedir diğeri ise "community colleges" veya "junior colleges" olarak adlandırılan bir "toplum kolejidir". Bu türler ara eleman yetiştirilmesi amacıyla oluşturulmuştur (Öztürk, 2009, s. 17).

Bu gelişmeler tüm dünyada yaşansa da Cumhuriyetin ilanından bu yana Türkiye'de yeni üniversite kurmanın temel hedeflerinden biri üniversitelerin ülke geneline eşit dağılımını sağlamak olmuştur. Temel amaç, her bölgeye eğitim imkanının sunulması ve bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel olarak canlandırılmasıyla birlikte ülkedeki bölgesel eşitsizlikleri azaltmaya katkıda bulunmaktır. Bu sayede üniversitelerin sadece kültürü üreten ve aktaran kurumlar olmanın ötesinde, bölge için gelir oluşturan ve dağıtan kurumlar olduğu fikri benimsenmeye başlamıştır (Arap, 2016, s. 107-108). Çoğu siyasi görüş, Türkiye'de 1980 ve özellikle 1992'den sonra kurulan üniversitelerin kentsel kalkınmanın ve ilerlemenin anahtarı olarak görüldüğünü belirtmektedir. Diğer yandan eğitim seviyesinin artırılması ve klasik modernleşme teorisinde olduğu gibi eğitimin, gelişmenin analitik motoru olarak tanımlanma eğilimi ortaya çıkmıştır (Yılmaz, 2011, s. 4). Bu sebeple, Anadolu kentlerindeki üniversitelerin, buldukları kentleri dönüştürme sorumluluğunu üstlenmeleri beklenmektedir. Bu kapsamda, son dönemde gerçekleştirilen araştırmalar, üniversitelerin kentlerin yatırım ekonomisine katkı sağladığını ve bu katma değer üzerinden üniversitelerin bir kalkınma aktörü olarak değerlendirildiği görülmektedir (Sankır ve Sankır, 2017, s. 474).

2008 yılına gelindiğinde, Türkiye'de üniversitelerin bölgesel gelişimi teşvik etme politikalarının bir parçası olarak üniversite sayısı hızla artmış ve yüksek öğrenime erişimi artırmak amacıyla ülke genelinde her kente en az bir üniversite açılmıştır. 2006-2011 yılları arasında 88 yeni üniversitenin kurulduğu gözlemlenmiştir (Günay ve Günay, 2011, s. 14). 2023 yılı itibarıyla ise bu sayı 208'e yükselmiştir (YÖK, 2023).

Üniversiteler giderek kentleri ve bölgeleriyle bütünleşirken kentler de üniversitelerin potansiyelini harekete geçirmenin ve kentin ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimine katkılarına desteklemenin yollarını arıyor. Üniversitelerin amaçları eğitim ve öğretim hizmeti vermek, bilimsel araştırma yapmak, yetişmiş insan kaynağı ihtiyacını karşılamak ve bilgilerini toplum yararına kullanmak olmakla birlikte, diğer yandan kentsel kalkınmadan sorumlu kurumlar olarak kabul edilmektedir. Üniversiteler donanım üretmeli, mükemmel bireyler yetiştirmeli, daha fazla mezun vermeli, teknoloji üretmeli ve yaşam boyu öğrenme ihtiyaçlarını karşılamalıdır. Üniversiteler topluma hizmet sunan kurumlar olmalıdır (Sankır ve Sankır, 2017, s. 474).

Üniversiteler ve komşu yerleşim alanları birbirleri üzerinde çok yönlü etkiye sahiptir. Kentin üniversiteye yaklaşımı, üniversitenin çalışma ortamı, ülkedeki siyasi durum, üniversitenin kurulduğu kentteki ekonomik ve sosyal yapı, vatandaşların bilgi ve farkındalık düzeyi, beklentileri ve ekonomik durumu tarafından belirlenmektedir. Öte yandan yeni kurulan üniversitelerin kentten kente değişen derecelerde kentleşmenin yanı sıra kültürel, ekonomik ve politik etkileri de bulunmaktadır (Arap, 2016, s. 106).

Çalışma kapsamında konuya daha spesifik yaklaşmak gerekirse, üniversite ile kent arasındaki ilişkiyi yönetmek ve bu ilişkiden en iyi şekilde faydalanmak için iletişim ve iş birliği, kent planlaması, toplumsal katılım ve sosyal sorumluluk projeleri vb. faktörlerin göz önünde bulundurulması gereklidir. Bu faktörlerin dikkate alınması, üniversite ile kent arasındaki ilişkinin olumlu ve sürdürülebilir bir şekilde gelişmesine yardımcı olabilir. Her iki tarafın da bu ilişkiyi karşılıklı olarak faydalı ve uyumlu bir şekilde sürdürmeye çalışması, kent ve üniversite için daha iyi bir gelecek inşa etmelerine katkıda bulunabilir.

Üniversite ve kent arasında ilişkinin inşa sürecinde akademisyenler kritik bir rol oynarlar. Kentlerin kimliklerini ve tarihî miraslarını korumak, geliştirmek ve tanıtmak için önemli bir kaynaktırlar. Kentler ve üniversiteler arasındaki iş birliği, kentlerin ve toplumların daha yaşanabilir, kültürel olarak zengin ve bilinçli yerler olmalarına katkı sağlar. Kent kültürü ve kentlilik bilinci, akademik bilgi ve uzmanlık ile kentlerin kimliklerini koruma ve gelecekteki nesillere aktarma görevi aracılığıyla daha da güçlenir. Akademisyenler, kentlerinin kültürel zenginliklerini ve tarihî miraslarını sürdürmeye yardımcı olur ve kentlilik bilincini artırır. Yaptıkları bilimsel çalışmalar ile kentlerin kimliğini koruma ve kültürel

zenginliği sürdürme konusundaki önemli görevi başarıyla yerine getirirler. Bu nedenle, akademisyenlerin kent kültürü ve kentlilik bilinci konularındaki rolü büyük bir öneme sahiptir.

Sonuç olarak, üniversiteler, kent kültürüne önemli bir katkı sağladıkları gibi, kentlilik bilincinin gelişmesine de yardımcı olurlar. Kentlerdeki üniversiteler, öğrencilerin, öğretim üyelerinin ve yerel toplumun katılımı ile kentin sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamının zenginleşmesine ve sürdürülebilirliğine katkıda bulunurlar. Bu nedenle, üniversiteler ve kentler arasındaki ilişkinin sağlıklı bir şekilde yürümesi, her iki taraf için de büyük önem taşır ve bu sağlıklı ilişki sayesinde kentlerin daha yaşanabilir ve kültürel olarak zengin hale geldiği görülebilir.

2.2.Kent ve kentleşme

Kent, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel gücü yoğunlaştırarak, insanlar arasındaki etkileşimin temposunu yükselten, insanları bir araya getirip örgütleyen, insani faaliyetlerin alanını ileriye ve geriye doğru genişleten ve ürünleri stoklanıp (müze, tiyatro, üniversite vb.) yeniden üretilebilir biçimlere sokan mekândır (Mumford, 2019, s. 655). Ayrıca kentler, genellikle büyük nüfus yoğunluğuna sahiptir, köylerden farklı olarak daha büyük yerleşim birimleridir ve genellikle modern altyapıya sahiptirler. Kentler, ticaret, endüstri, kültürel etkinlikler, eğitim ve diğer sosyal hizmetler için merkezler olarak hizmet verirler.

Childe'in yaklaşımı, kentlerin ortaya çıkışı konusunda birçok araştırmacı için temel oluşturan bir açıklama olmuştur. Childe, M.Ö 3000 yıllarında Mısır, Mezopotamya ve İndus vadisinde meydana gelen toplumsal değişiklikleri kentsel devrim olarak değerlendirmektedir. Doğu uygarlıklarında meydana gelen bu gelişmelerin coğrafya ve toplumsal ilişkiler açısından Childe tarafından kentsel devrim olarak nitelendirildiği anlaşılmaktadır (Childe, 1990, s. 41).

Eski Mezopotamya kentleri, genel olarak surlarla çevriliydi. Eski Mısır'da ise firavunlar dönemindeki Mısır kentleri, genellikle nüfusun büyük bir bölümünü barındırıyordu. İnsanlık, kentlerin ortaya çıkmasıyla ıskellikten uygarlığa, düzensiz toplumdaki düzenli topluma geçiş yapmıştır. Bu dönemde kentin belirleyici niteliği politiktir. Bir bakıma kent iktidarı yaratıyordu ve siyasi iktidar da kentte temelleniyordu. Antik çağda kentler öncelikle devletin örgütlenmesini ve kurumsal ilişkilerini kontrol diyordu (Bumin, 1998, s. 26).

Antik Yunan kentlerinin ana özelliği ise, etrafındaki kırsal kesim için ekonomik, hukuki ve kültürel bir merkez oluşturmasıdır. Yunan sitelerinin günümüz devlet yapılarına benzer bir yapıya sahip olduğu ifade edilir. Ancak, günümüz kentleri ve devletleriyle kıyaslandığında daha küçük yerleşim birimleriydi. Antik çağda "site"; sosyal, politik, ekonomik ve askeri birlikten ayrı, bağımsız bir hukuki ve siyasi düzene sahip bir yerleşim yeri idi. Helenistik dönem olarak bilinen bu dönemin sonunda Polis, özelliğini ve gücünü yitirmeye başlayarak, milattan önce birinci yüzyıldan itibaren Roma Kentleri, kentleşme sürecinde ilgi görmeye başlamıştır (Yılmaz ve Çitçi, 2011, s. 257).

Orta çağ kentlerinin ortaya çıkmasının başlıca nedenleri arasında ticaretin gelişmesi yer almaktadır. Avrupa'da ticaretin özellikle 10. yüzyıldan itibaren canlanmaya başladığı görülmektedir. Ticari büyümenin en önemli sonuçlarından biri, kentlere göç ve nüfus artışının yaşanmasıdır. Ticaretin gelişmesiyle beraber limanlar başta olmak üzere yolların kesişme noktaları, nehir ağızları ve diğer uygun bölgelerde kentlerin oluşmaya başladığı ve mevcut kentlerin nüfus yoğunluğunun artmaya başladığı gözlemlenmektedir (Huberman, 2003, s. 39-40).

Orta çağla birlikte kent sosyolojisinde yeni bir kavramın ortaya çıkmasına sebep olan bu süreci kentleşme olarak ifade etmek mümkündür. Kentleşme, kırsal bölgelerden göç alarak kentlerin büyüyüp nüfusunun artmasıyla birlikte, aynı zamanda ülke genelindeki kent sayısının çoğalması, kentli nüfusun oranının yükselmesi, kent toplumu içinde örgütlenmenin, uzmanlaşmanın ve insan ilişkilerinin dönüşmesi gibi önemli değişimleri kapsar (Adıgüzel, 2019, s. 51).

17. yüzyıldan itibaren yasal olarak korunan düzenli ticaretin genişlemesiyle birlikte aşırı kentleşme gelişme kaydetmeye devam etmiştir. Kentler yatay değil dikey olarak büyümüş ve bu gelenek özellikle 17. yüzyıldan itibaren yaygınlaşmıştır. Yüksek katlı konut binalarının planlı inşaatına başlandı. 19. yüzyıl kentleşmenin gerçek anlamını kazandığı ve son şeklini aldığı dönemdir. Sanayi Devrimi kentlerin bazı değerlerini ve ahlaki kavramlarını değiştirmeye başlamıştır (Mumford, 2019, s. 500). Açıkça söylemek gerekirse 18. ve 19. yüzyıllarda Sanayi Devrimi'nin etkisiyle birlikte Batı toplumlarında endüstri odaklı bir kentleşme süreci yaşanırken, özellikle İkinci Dünya Savaşı'nın ardından, batı dışı toplumlarda, sanayileşme dışındaki farklı dinamiklerin etkisiyle kent merkezlerinde nüfus yoğunluğu artmaya başlamıştır. Türkiye'de ise kırsaldaki nüfusu harekete geçiren faktör, diğer batı dışı toplumlarda olduğu gibi kentlerdeki sanayileşme değil, ekonomik sıkıntı çeken Anadolu insanının "geçim derdi" olmuştur (Adıgüzel, 2019, s. 52).

Sanayi devrimi ile kentleşme, demokratik ve toplumsal hareketliliğin önde gelen merkezi haline gelmiş ve sosyal yapılar kent odaklı hale doğru değişmeye başlamıştır. (Sezal, 1992, s. 12-13). Kentin çevresini saran surun yıkılması, kentin sınırsız büyüme ve yayılmasının toplumsal denetimini ortadan kaldırmıştır. İlk olarak özel, ardından da kamusal taşımacılığın hızlanması, kentin dönüşüm hızını artmıştır ve değişimi tetiklemiştir (Mumford, 2019, s. 509).

Küreselleşmenin hayatın her alanına nüfuz ettiği 20. yüzyılda, kentlerin dünya haritasındaki konumlarını belirleyen ilişkiler hızla değişti, bazı kentler zirveye çıkarken, bazıları hızlı bir gerileme sürecine girdi. Bu süreç kentlerin gelişimini belirleyen dinamiklerde de çeşitli değişimleri beraberinde getirmiştir. Malların, hizmetlerin ve sermayenin uluslararası hareketi için idari ve komuta merkezlerini barındıran ve uluslararası sermayenin küresel dolaşımını yönlendiren kentler, küresel dünya için vazgeçilmez hale geldi. Bu süreçte kentler de üretim merkezi olma rolünü kaybetmiş, sanayi de kentlerin temel unsuru olma işlevini kaybetmiştir. Günümüzde kentleri tanımlayan temel unsurlar sağladıkları hizmetler ve iletişim benzeri fırsatlardır. Öte yandan küreselleşme kentler arasındaki rekabeti hızlandırmış ve kentlere yeni ekonomik, politik ve kültürel roller kazandırmıştır (Işık, 1999, s. 66). Kentler, bugün ekonomileri, kültürleri, sosyal ve siyasal yapılanmalarıyla ön plana çıkan birimler haline gelmiştir (Yılmaz ve Çitçi, 2011, s. 258).

Türkiye'de, özellikle 1950'lerden sonra kırdan kente göçle birlikte kentleşme hız kazanmıştır. Bu göçler, bireyleri tekrar toplumsallaşma sürecine sokarak, tüm aidiyet ve kimlik değerlerinin sorgulanmasını ve yeni ortama göre yeniden kurgulanmasını beraberinde getirmiştir (Adıgüzel, 2019, s. 53). Özellikle 1996-2000 yıllarını kapsayan Yedinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, plansız ve hızlı kentleşme sonucu ortaya çıkan anomik kentleşme biçimini tanımlayarak kentleşememe sürecini şu şekilde açıklamıştır: Kentleşme olgusu, temel bir kültür değişimi sorununu beraberinde getirmektedir. Kent yaşamına; göç eden nüfusun kent hayatına uyum sağlayamaması, kentleşememe sorunları, farklı bir kültüre geçişte yaşanan gecikmeler ve direnişler, kentin kalkınma ve gelişme çabalarını yavaşlatan sosyal, kültürel ve ekonomik sorunlara sebep olmaktadır (TC Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2023, s. 17).

2.3.Kentlileşme

Ekonomik ve demografik boyutu temsil eden kentleşme kavramının sosyo-kültürel boyutunu ise kentlileşme kavramı temsil eder. Kısacası kentlileşme sosyolojik boyutu yansıtmaktadır (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, 2009, s. 16-17). Kent, yeni göçenlere, gelenekleri, yaşam alışkanlıkları ve davranışları konusunda bazı değişiklikler yapmalarını zorunlu kılar. Bu durum aslında kent çalışmalarının "kentlileşme" olarak adlandırdığı şeyin başka bir ifadesidir (Kaygalak, 2009, s. 27).

Kent sosyolojisinde modernleşme teorisine göre kentlere gelen insanlar giderek geleneksel davranış kalıplarından uzaklaşarak kente özgü tutum ve davranışları benimsemeye başlamaktadır. Postmodernleşme kuramı ise kentlileşme sürecinin kent içi çeşitlilik ve farklı kültürel kimliklerle birlikte geliştiğini varsaymaktadır. Bu postmodern yaklaşım ışığında kentlileşme, "çoğulculuğun,

farklılığın ve çeşitliliğin hakim olduğu kentsel mekanlardaki farklılıklarla uyumlu kentsel fırsatlardan yararlanan bir kent kültürünün oluşması” olarak tanımlanmaktadır. Kırsal alanlardan herhangi bir sebeple kente göç eden insanlar için, iş bulmak ve kentte ikamet etmek kentleşmek için yeterli değildir. Kentleşme, yeni gelenlerin kültürel değişimlere uğramasını, kentsel yaşam kalıplarını benimsemesini ve dolayısıyla kentle bütünleşmesini gerektirir (Adıgüzel, 2019, s. 55).

Kentleşme konusuna yerin sınırlı olmasından dolayı sadece Türkiye özelinde bakılacak olursa, Türk sosyolojisinde kent ve toplumsal değişme konusunu ilk inceleyen bilim insanı Mübeccel B. Kıray, kırdan kente göçenlerin ne köylü ne de kentli olmadıklarını ifade ederek, bunun için “sahte kentlilik” diye bir kavramı sosyoloji literatürüne kazandırmıştır (Kaygalak, 2009, s. 55). Karpat ise kentleşmenin, köylülerin memleketlerini terk etmesiyle başladığını, ancak aslında gerçek dönüştürücü aşamaya, kentsel gecekondu bölgelerine yerleştiklerinde girdiklerini ifade etmektedir. Göçmenler kentle tam bir bağ kurduklarında ve kente ait olduklarına inandıklarında kentleşme süreci sona ermektedir (Karpat, 2003, s. 215-216). Kırsal kesimden büyük kentlere gelen insanlar doğal olarak kendi kültürlerini de beraberlerinde getirdiler. Göçmenler genellikle hemşerilerinin yoğunlukta olduğu bölgelere yerleşmişler ancak kentsel değerlere uyum sağlamada bazı zorluklar yaşamışlar ve kentleşme sorunlarıyla karşı karşıya kalmışlardır (Adıgüzel, 2019, s. 52).

2.4.Kent kültürü

Kent kültürü, kentlerin kuruldukları günden günümüze kadar bütün uygarlıkların sosyolojik, psikolojik, siyasal ve ekonomik olarak bırakmış oldukları kalıntıların gerek kentsel hafızada yer bulması gerekse sosyal yaşamda kendine yer bulmasıyla meydana çıkan bir bütün şeklinde tarif edilebilir (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, 2009, s. 22).

Ayrıca kent kültürü, bir kentte yaşayan insanların, o kente özgü olan ve o kenti diğer kentlerden farklı kılan davranışlar, değerler, gelenekler, sanat, eğlence, dil ve diğer kültürel özelliklerin toplamı şeklinde tarif edilebilir. Kendilerine özgü bir kimlik ve kültüre sahip olan kentler, kent sakinleri arasında bir dayanışma ve aidiyet duygusu oluşturabilir. Dayanışma ve aidiyet duygusunun oluşumunda; sanat ve eğlence, mekanlar ve mimari, dil ve iletişim, spor ve eğlence, yemek kültürü vb. faktörler önemli bir etkiye sahiptir. Bu faktörler, kentli bireylerde kolektif hafızanın oluşumu ve kenti ilgilendiren kararlara katılımlarında vazgeçilmez bir öneme sahiptir. Üstelik bu faktörler şehrin sosyo-kültürel yaşamını zenginleştirmekte ve şehrin farklı sosyal gruplarının bu zengin sosyo-kültürel yaşama katılımını sağlamaktadır. Kentlerde doğan zengin sosyo-kültürel yaşam, kente karşı sorumluluğu yüksek kentli bireylerin varlığına ve kent kültürünün oluşmasına ve gelişmesine katkı sağlamaktadır (Biol, 2008, s. 31).

Kentsel yaşam kalitesinin artırılması açısından bakıldığında kent kültürü, sosyo-kültürel yaşamın zenginleştirilmesinde ve kentsel yaşama katılımın sağlanarak kentlilik bilincinin oluşturulmasında, kent kimliği, ergonomik kamusal alanlar, sürdürülebilirlik, çevre bilinci, yönetim, toplum ruhu ve bütünlüğünün geliştirilmesinde etkili olmaktadır (Alevkayalı, 2019, s. 7). Dolayısıyla kent kültürü edinmek, belirli bir bilgi, şuur ve paylaşımı kaçınılmaz kılar. Kentli olmak, sadece kentte bir ev sahibi olmak değildir aynı zamanda kentin örgütlü yapısı içinde aktif olarak yer almayı da zorunlu kılar. Kentin dokusu içinde aktif olarak yer almanın en iyi göstergesi, kentin örgütlü yapısını oluşturan eğitim, kültür, ekonomi, sağlık, hukuk, siyaset ve sanat kurumlarının oluşturduğu gruplara katılmak ve onların ortaya çıkardığı ürünlerde katkı sahibi olmakla mümkün olmaktadır. Burada üzerinde durulması gereken en önemli nokta, bireylerin kent kültürünü edinmelerinin yanı sıra bunu içselleştirmesi, yani kentlilik bilincine ulaşması durumudur (Güçlü, 2002, s. 84).

2.5.Kentlilik bilinci

Kentlilik bilinci, kent kültürünü anlamak, bireylerin kendini kente ait hissetmesi, birbirlerini fark etmesi, anlaması ve bireylerin kentin yapısı içinde yer alması olarak kavramsallaştırılabilir. Dolayısıyla

kentlilik bilinci, kent kültürü ve kentli kimliğinin buluşma merkezinde yer alan bir kavramdır (Ercoşkun vd., 2016, s. 18).

Kısacası, kentlilik bilinci, bir kişinin kendi yaşadığı kente ve kent hayatına dair duyarlılık, anlayış ve bağlılık seviyesini ifade etmektedir. Bu bilinç, bir kişinin kentteki toplumun bir parçası olduğunu kabul etmesini ve kentteki sosyal, kültürel ve ekonomik dinamiklere katkıda bulunma isteğini yansıtır. Bireylerde kentlilik bilinci ortaya çıkmasından daha da önemli olanı ise bu bilincin gelişimidir. Bilinç gelişiminde en önemli rol, bireylerin yaşadıkları mekânsal çevreye ve paylaştıkları değer ve inançlara ilişkin biriktirdikleri ortak anılardan oluşan kolektif hafızadır (Arefi, 1999, s. 184).

Kentlilik bilincine sahip olan bir bireyde, kent kimliği ve bağlılık, kent sorumluluğu, toplumsal bağlar, katılım ve yerel yönetim, kent kalkınması ve sürdürülebilirlik özelliklerini bünyesinde bulundurması gerekir. Ayrıca kentlilik bilinci, kent sakinlerinin, kendi kentlerine duydukları sevgi, bağlılık ve sorumluluk hissi ile şekillenir. Bu bilinç, kentlerin toplumsal ve ekonomik gelişmesine katkıda bulunabilir ve yerel toplumların daha güçlü, birlikte çalışan ve sürdürülebilir bir şekilde büyümesine yardımcı olabilir. Kentlilik bilinci aynı zamanda kentlerin krizlerle başa çıkmasına da katkıda bulunabilir. Kent sakinleri, doğal afetler, toplumsal sorunlar veya diğer acil durumlar karşısında dayanışma gösterebilirler. Kentlilik bilinci, kriz zamanlarında toplumun daha hızlı bir şekilde toparlanmasına yardımcı olabilir.

Kentlilik bilincinin istenilen seviyeye ulaşamamasının ortaya çıkarabileceği en önemli sorunlardan biri, toplumsal birlikteliğin aşınması ve kentteki huzur ortamının ortadan kalkması yani kentlinin beklentilerinin karşılanamaması olacaktır. Bir diğer sorun ise, kente dışarıdan gelen bireylerin uyum sağlayamaması, kültürel boşluğa düşmesi ve kente özgü yaşam alışkanlığı kazanamamaları şeklinde ortaya çıkmaktadır (Alevkayalı, 2019, s. 5-7). Eğer kentlilik bilinci kalıcı bir olgu haline getirilemezse yaşadığı ortama yabancılaşmış yığınlar söz konusudur. Bu durum bireylerin özgürleşmesi önünde bir engel teşkil edecek ve çözüm bireyselleşmede ya da cemaatleşmede aranacaktır (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, 2009, s. 52).

2.6.Kent kimliği

Kent kimliği, kente özgü tarih, kültür, coğrafya, nüfus, ekonomi, mimari, sanat ve toplumsal dinamikler gibi, kenti diğerlerinden ayıran ve o kente artı değer kazandıran unsurların oluşturduğu bir bütündür (Robins ve Morley, 2011, s. 57). Esasında kent kimliğini oluşturan unsurlar, temelde kent kültürünün kodlarıdır (Alver, 2009, s. 430).

Kent kimliği, yerel sakinlerin ve ziyaretçilerin o kenti algılama ve bağ kurma biçimini etkiler. Kent kimliği, bir kentin marka değeri, tanıtımı ve turizmi için önemlidir. Aynı zamanda, kentin sakinleri için aidiyet duygusu oluşturarak kentleriyle gurur duymalarına katkıda bulunur ve kentlilerin kimliğini korumak ve geliştirmek için çalışmalarına ilham kaynağı olabilir. Kısacası toplumda geliştirilen sosyo-kültürel duyarlılıkların ve toplumda yaşayan bireylerin ortak davranışlarını kente yansıtmaları kent kimliğini meydana getirmektedir (Alevkayalı, 2019, s. 1). Kent kimliği ayrıca kentin yaşam tarzını, toplumsal değerleri ve sakinlerinin kolektif hafızasını da içerir. Kent kimliği, kentteki insanlar arasında bir bağ ve dayanışma hissi yaratabilir ve bu da kente özgü geleneklerin, kutlamaların ve etkinliklerin oluşmasına neden olabilir.

Sonuç olarak, kent kimliği, bir kentin kendine özgü karakterini, kültürel mirasını ve yaşam biçimini yansıtan önemli bir faktördür. Bu kimlik, kentin yaşayanları için anlam ifade eder ve kentin dışında da tanınabilirlik kazanabilir. Kent kimliği, yerel kimlik, kültürel çeşitlilik ve tarihle ilgili birçok önemli unsur içerir ve bir kentin kimliğinin korunması ve geliştirilmesi için çeşitli önlemlerin alınmasını gerektirebilir.

2.7.Erzincan kentinin kısa tarihi

Kentin adının Eriza veya Aziriz kelimelerinden geldiği, ilk önce Erzircin daha sonra da bugün ifade edildiği şekilde Erzincan'a dönüştüğü rivayet edilmektedir (Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası, 2023). Milattan önce Akad, Hitit, Urartu, İskit, Medler, Pers, Helen, Roma ve Pontus'un hakimiyetinde kalan, milattan sonra ise Sasani ve Emevi hakimiyetine geçen kent, 1071'de Türklerin Anadolu'ya girişi ile bölgede başlayan Türkleşme hareketinin ardından Mengüceklilerin kontrolüne geçmiştir. Mengücek Beyliğinin ortadan kaldırılması akabinde 1230 yılında Selçuklulara bağlanmıştır. 1243 yılında Köseadağ savaşından sonra Erzincan ve yöresi İlhanlıların eline geçmiştir. 100 yıl boyunca Eretna, Karakoyunlu ve Akkoyunlu hakimiyetinde kalan kent, 1502 yılında Safevi hakimiyetine girmiştir. 1514 yılında yapılan Çaldıran Savaşı'nda Yavuz'a yenilen Şah İsmail'in hakimiyeti ardından bölge Osmanlı hakimiyetine geçmiştir. Birinci Dünya savaşında kısa süre Rus ve Ermeni işgali gören kent 13 Şubat 1918 yılında tekrar hürriyetini kazanmıştır (Erzincan Belediyesi, 2023).

Erzincan 1939 yılında şiddetli bir deprem yaşamış ve kent yerle bir olmuştur. Bu depremde on binlerce insan maalesef hayatını kaybetmiştir. Depremi ardından demiryolu hattının üzerinde yeni bir yerleşim alanı inşa edilerek bugünkü Erzincan kenti kurulmuştur (Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası, 2023). Erzincan, Doğu Anadolu'nun kuzeybatısında, Yukarı Fırat Nehri havzasında yer alan, 1.185 metre rakımlı, 239.223 nüfuslu bir Anadolu kentidir. İl merkezinin nüfusu 166.181 kişidir (TÜİK, 2023). Erzincan 11.903 km² yüzölçümüne sahip olup, ağırlıklı olarak karasal iklime sahip ancak bölgedeki diğer illere göre daha ılıman bir iklime sahip bir ildir. Bu nedenle bölgede narenciye dışında çoğu meyve yetiştirilmekte ve meyvecilik tarımsal gelirin önemli bir kısmını meydana getirmektedir (Erzincan Belediyesi, 2023). Ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayalı olan Erzincan'da en çok yetiştirilen ürünler şeker pancarı, buğday, arpa ve kuru fasulyedir. Şeker pancarı ve kuru fasulye üretimi Türkiye'nin üretim payında önemli bir yer tutmaktadır. Hayvancılıkta koyun ve sığır yetiştiriciliği yanında, süt koyuncululuğu Erzincan'da önemli bir yere sahiptir (Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası, 2023).

II. Dünya Savaşı ve 1939 depremi, 1940-1950 yılları arasında Erzincan'da sanayi tesislerinin gelişmesini engellemiştir. 1949 yılında kurulan ve 1954 yılında faaliyete geçen Sümerbank iplik fabrikası, kentteki işsizliğin önemli ölçüde azalması ve ticari faaliyetlerin yeniden canlandırılması dahil olmak üzere kentin ekonomik ve sosyal yaşamın da büyük dönüşümler sağlamıştır. Ancak 1994 yılında özelleştirilen fabrika, günümüzde üretimini tamamen durdurmuştur. 1956 yılında kurulan Erzincan Şeker Fabrikası ise, özelleştirilen diğer bir sanayi tesisidir. Kentin ekonomik, sosyal ve tarımsal kalkınmasına ciddi katkı sağlayan şeker fabrikası, günümüzde özel sektör tarafından işletilmeye devam etmektedir (Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası, 2023).

Günümüzde Erzincan'da sanayileşme yoluyla endüstriyel tarıma dayalı sanayinin geliştirilmesi için yeterli olmasa da çalışmalar yapılmaktadır. Özellikle Tunay Gıda AŞ meyve konsantresi fabrikası, meyve üretimini artırmak amacıyla organize sanayi bölgesinde özel sektör tarafından işletilmektedir. Erzincan'da üretilen tarım ve sanayi ürünleri arasında yer alan tulum peyniri, bakır el sanatları ve timin üzümüne Türk Patent Enstitüsü'nden coğrafi işaret tescil belgesi verilmiş, Kemah tuzu, perlit kiremiti, sakı elma, maden suyu, bal gibi ürünlerin Türk Patent Enstitüsüne tescil ettirilmesi için çalışmalar devam etmektedir (Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası, 2023). Erzincan'da sanayi yatırımcılarının fiziksel taleplerini karşılamak amacıyla yapımına 1990 yılında başlanan ve 373 hektar alan kaplayan organize sanayi bölgesi, büyüklükleri 3.000 metrekare ile 50.000 metrekare arasında değişen 238'i sanayi parseli olmak üzere 262 parselden oluşuyor. Erzincan organize sanayi bölgesi, Erzincan'ın batısında, Erzincan-Sivas karayolu üzerinde, kent merkezine 8,5 km uzaklıkta yer almakta olup, yeni yapılan çevre yoluna bağlanmaktadır (Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası, 2023).

2.8.Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nin kısa tarihi

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nin temelleri, 1976 yılında Erzincan Meslek Yüksekokulu ve Erzincan Eğitim Yüksekokulu ile atılmıştır. 01.03.2006 tarih ve 5467 sayılı Kanunla kurulan ve Türkiye'nin genç üniversiteleri arasında yer alan Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nin yeni kampüs alanı Yalnızbağ beldesi olarak adlandırılan bölgede, Erzincan-Sivas karayolunun 12. kilometresinde kurulmuştur (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, 2023a).

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Türkiye'de akademik hayatına Erzincan Meslek Yüksekokulu ve Erzincan Eğitim Yüksekokulu ile birlikte 1976 yılında Anadolu'da bir dünya üniversitesi olma vizyonuyla kurulmuştur. Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi; güçlü altyapısı, yenilikçi ve sürekli gelişen vizyonu, araştırma ve geliştirmeye odaklı, sanayi-akademi işbirliği merkezli, herkes için bütünsel kalite yaklaşımıyla bilim ve teknoloji temelli bir üniversitedir (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, 2023b). 1.110 akademik personel ile 2023-2024 eğitim-öğretim döneminde 25.153 öğrenciye eğitim veren üniversite kentin sosyal, kültürel, fiziksel ve ekonomik hayatına büyük bir canlılık kazandırmaktadır. Üniversitede 4 enstitü, 12 fakülte, 3 yüksekokul, 12 meslek yüksekokulu, 16 araştırma merkezi ve 12 koordinatörlüğü bünyesinde barındırmaktadır (Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, 2023a).

3. Araştırmanın Yöntemi

Bu başlık altında araştırmanın amacı, modeli, kapsamı, kısıtları, veri toplama ve veri analiz sürecine yer verilmiştir.

3.1.Araştırmanın amacı

Bu çalışma, kent kültürü ve kentlilik bilincinin önemini vurgulamak ve üniversitelerin bu konudaki rolünü anlamak adına yapılmıştır. Çalışmada, üniversite-kent iş birliğinin önemi vurgulanmakta ve bu iş birliğinin kent kültürü ve kentlilik bilincinin güçlenmesine nasıl katkı sağlayabileceği tartışılmaktadır. Özellikle üniversitenin yerelle olan ilişkisinin, kent kültürünün sürdürülebilirliğine nasıl destek sağlayacağı üzerinde durulacaktır.

Bu çalışmanın amacı, kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişmesi noktasında kentin merkezi ve yerel yönetimlerine ait kurum ve kuruluşlarının, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi akademik personelini ne derecede dikkate aldıklarını belirlemek, akademik personelin kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişimi konusundaki algı düzeylerini ortaya çıkarmak ve araştırma bulgularına dayalı olarak önerilerde bulunmaktır. Bu çalışma, geleceğe yönelik stratejilerinde gerek Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'ne gerekse yerel paydaşlara, kentle bütünleşme açısından gereken temel verileri sağlamak; kent-üniversite ilişkilerini inceleyen bir çalışma olarak sosyal bilimler literatürüne katkıda bulunmak açısından da önemlidir.

3.2.Araştırmanın modeli

Bu çalışma nicel araştırma yöntemi ile yapılmıştır. Veri toplama aracı olarak nicel araştırma tekniği olan tarama deseni (anket deseni) kullanılmıştır.

3.3.Araştırmanın evren ve örnekleme

Araştırma evrenini Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesinde çalışan 1.086 akademik personel oluşturmaktadır. Çalışmaya Erzincan ilçelerinde bulunan yüksekokul ve meslek yüksekokulları zaman darlığı ve ulaşım zorluklarından dolayı dahil edilmemiştir. Gerek yerleşkede gerekse yerleşke dışında bulunan tüm fakülte, yükse okul ve meslek yüksek okullarına anket formları elden ulaştırılmıştır. Tıp fakültesi ve Sağlık Hizmetleri yüksekokulu yöneticilerinin çalışmaya katkı vermek istememelerinden dolayı bu iki birim kapsam dışı tutulmuştur. Anket formları 268 kişi tarafından doldurulmuştur.

3.4.Verilerin toplanması ve analizi

Araştırmada veri toplama aracı olarak 11 sorudan oluşan 5'li Likert Ölçeği (1: Kesinlikle katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Kararsızım, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle katılıyorum.) ve demografik bilgileri ölçen 7 adet sorudan oluşan anket kullanılmıştır. Anket soruları Belli ve Aydın'ın (2017) "Kent Kültürü ve Kentlilik Bilincinin Oluşumunda Üniversitelerin Rolü: Mustafa Kemal Üniversitesi Örneği" adlı çalışmasından alınmıştır. Elde edilen veriler SPSS yardımı ile değerlendirilmiştir.

4.Etik Kurul Kararı

Bu araştırma, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İnsan Araştırmaları Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun 21.01.2022 tarih ve 01/17 sayılı onayı ile gerçekleştirilmiştir.

5.Bulgular

5.1.Katılımcıların demografik bulguları

Tablo 1

Katılımcıların Cinsiyetlerinin Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Erkek	180	67,2
Kadın	88	32,8

Not: Katılımcıların %67,2'si erkek ve %32,8'i kadındır.

Tablo 2

Katılımcıların Yaşlarının Dağılımı

Yaş	n	%
20-29	28	10,4
30-39	132	49,3
40-49	61	22,8
50-59	29	10,8
60-69	16	6,0
70 ve üzeri	2	0,7

Not: Yaş grupları arasında en yüksek oran %49,3 ile 30-39 yaş grubudur. 70 ve üzeri yaş grubu ise %0,7'lik oran ile son sırada yer almaktadır.

Doğum yeriniz?: Ankete katılan katılımcıların 53'ü cevap vermemiştir. 215 katılımcının %30'u (65 katılımcı) Erzincan doğumlu iken, %70'i (150 katılımcı) ise Erzincan dışındaki diğer illerde doğmuştur.

Tablo 3

Katılımcıların Erzincan'da Yaşama Süreleri

Kaç yıldır Erzincan'da Yaşıyorsunuz?	n	%
1-5 yıl	72	27,0
6-10 yıl	63	23,6
11-20 yıl	50	18,7
21-30 yıl	27	10,1
31-40 yıl	17	6,4
40 yıl ve üzeri	10	3,7
Doğduğumdan beri	28	10,5

Not: Katılımcıların %27,0'ı 1-5 yıldır, %23,'sı 6-10 yıldır, %18,7'si 11-20 yıl, %10,1'i 21-30 yıl, %6,4'ü 31-40 yıl ve %3,7'si ise 40 yıl ve üzeri Erzincan'da yaşadığını belirtmiştir. Doğduğundan beri Erzincan'da yaşayanların oranı ise %10,5'dir.

Tablo 4*Katılımcıların Akademik Unvanları*

Akademik unvanınız	n	%
Profesör	20	7,5
Doçent	29	10,9
Dr. Öğretim Üyesi	103	38,9
Araştırma Görevlisi (Dr.)	8	3,0
Araştırma Görevlisi	56	21,1
Öğretim Görevlisi	42	15,8
Okutman	1	0,4
Uzman	2	0,8
Diğer	4	1,5

Not: "Dr. Öğretim Üyesi" unvanına sahip katılımcılar %38,9'luk oran ile ilk sırada yer almaktadır. Bunu sırasıyla "Araştırma Görevlisi" (%21,1), "Öğretim Görevlisi" (%15,8) ve "Doçent" (%10,9) takip etmektedir.

5.2.Katılımcıların kente ile ilgili kararlara katılım ve iletişim düzeylerine ilişkin bulgular**Tablo 5***Kent ile İlgili Kararlarda Akademik Personelin Katılım Düzeyi*

Birden çok kez bilgi istenmiştir		Bir kez bilgi istenmiştir		Hiç istenmemiştir	
n	%	n	%	n	%
27	10,1	15	5,6	226	84,3

Not: Katılımcıların %10,1'i birden çok kez kendilerinden bilgi istendiğini ifade ederken, %84,3'lük çoğunluk hiç istenmediğini ifade etmiştir. Kentin sosyal, ekonomik ve kültürel gelişimini ilgilendiren kararlar alınırken merkezi-yerel yönetim ve STK'ların, kentte bulunan üniversite akademik personelinin katılımı bir anlayışla kararlara dahil etmedikleri görülmektedir.

Tablo 6*Akademik Unvana Göre Kent ile İlgili Kararlarda Bilgi İstenme Durumu*

Akademik Unvan	Kent ile İlgili Kararlarda Tarafınızdan Kaç Kez Bilgi İstenmiştir?		
	Birden çok kez bilgi istenmiştir	Bir kez bilgi istenmiştir	Hiç istenmemiştir
Profesör	n 4	1	15
	% 20.0	5.0	75.0
Doçent	n 3	0	26
	% 10.3	0.0	89.7
Dr. Öğretim Üyesi	n 13	7	83
	% 12.6	6.8	80.6
Araştırma Görevlisi	n 4	1	59
	% 6.3	1.6	92.2
Öğretim Görevlisi	n 3	4	35
	% 7.1	9.5	83.3
Toplam	n 27	13	218
	% 10.5	5.0	84.5

Not: Tabloda katılımcıların akademik unvanlarına göre, kent ile ilgili kararlarda kendilerinden bilgi istenmesi durumunun çapraz tablo ile gösterimi verilmiştir. Buna göre, profesörlerin %75'i ve doçentlerin ise %89,7'si kendilerinden hiç bilgi istenmediğini ifade etmiştir. Tecrübe ve birikim noktasında zirveye ulaşmış bu iki akademik unvanın, kent ile ilgili kararlarda görmezden gelinmesini, Erzincan adına büyük bir kayıp olarak değerlendirmek gerekir.

Tablo 7*Üniversitenin Yerel Halk-Sanayi-Kent Konseyi İlişkisi*

	1		2		3		4		5	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Yerel Halk ile Üniversite arasındaki iletişimi yeterli buluyorum	57	21,4	93	34,8	69	25,8	42	15,7	6	2,3
Üniversite-Sanayi İşbirliği kentlilik bilincine katkı sağlamaktadır	33	12,4	50	18,7	96	36,0	76	28,5	12	4,5
Üniversite-Kent Konseyi ilişkisi yeterli düzeydedir	48	18,0	74	27,7	102	38,2	33	12,4	10	3,8

Not: Katılımcıların %56,2'si yerel halk ile üniversite arasındaki iletişimi yeterli bulmamaktadır. Üniversite-sanayi iş birliğinin kentlilik bilincine katkı sağladığını düşünmeyenlerin oranı %31,1'dir. Öte yandan katılımcıların %45,7'si ise üniversite-kent konseyi ilişkisinin yeterli düzeyde olmadığını ifade etmiştir. Son iki soruda kararsızların oranının yüksek olması da oldukça düşündürücüdür.

Tablo 8*Akademik Personelin Kentsel Karar Sürecindeki Paydaşlarla İletişim Düzeyi*

	1		2		3		4		5	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Merkezi yönetimin taşra teşkilatı temsilcileri ile doğrudan iletişimin bulunmaması (Vali, Kaymakam, İl Müdürleri vb.)	112	42,0	61	22,9	30	11,2	47	17,6	17	6,4
Yerel yönetim temsilcileri ile doğrudan iletişimin bulunmaması	110	41,4	66	24,8	31	11,7	43	16,2	16	6,0
Kent Konseyi temsilcileri ile doğrudan iletişimin bulunmaması	126	47,4	75	28,2	36	13,5	23	8,7	6	2,3
STK temsilcileri ile doğrudan iletişimin bulunmaması	106	40,0	61	23,0	34	12,8	49	18,5	15	5,7

Not: Akademisyenlerin merkezi ve yerel yönetim ve STK temsilcileri ile yetersiz iletişim düzeyinin bir benzeri de kent konseyinde ortaya çıkmaktadır. Bu durum üniversitenin, kentin gelişimi ve büyümesine dair bir öneri geliştirmesini imkansız kılmaktadır.

5.3.Katılımcıların kent kültürü ve kentlilik bilinci düzeylerine ilişkin bulgular**Tablo 9***Erzincan Tarihi Kültürel Yapısı Bilgi Düzeyi*

	1		2		3		4		5	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Erzincan'ın tarihi konusunda yeterince bilgi sahibiyim	17	6,4	34	12,7	80	30,0	96	36,0	40	15,0
Erzincan'daki örf ve adetler konusunda yeterince bilgi sahibiyim	12	4,5	33	12,4	63	23,7	115	43,2	43	16,2
Erzincan'ın tarihi ve kültürel dokusu ile ilgili gezilere katılıyorum	26	9,8	56	21,1	46	17,4	98	37,0	39	14,7

Not: Kararsızlardan yola çıkıldığında katılımcıların Erzincan'ın tarihi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir. Katılımcıların %73'nün 6 yıl ve üzeri Erzincan'da yaşadıkları bilinmektedir. Bu süre Erzincan'ı tarihi ve sosyo-kültürel yönden tanımak için yeterlidir.

Tablo 10*Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesinde Çalışma Sebeplerinden Birisinin Erzincan'da Bulunması Durumu*

	1		2		3		4		5	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesinde Çalışma Sebeplerimden Birisi Erzincan'da Bulunması	58	22,2	48	18,4	30	11,5	76	29,1	49	18,8

Not: Kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum oranlarının toplamı (%47,9), kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum oranlarının (%40,6) toplamından yüksektir. Bu durum, katılımcıların çoğunluğunun bu üniversitede çalışma sebeplerinden birisinin Erzincan'da bulunması olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 11*Kent Kültürü ve Kentlilik Bilincine İlişkin Bilimsel Çalışmalar*

	1		2		3		4		5	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Erzincan İli ile ilgili bir bilimsel çalışmam bulunmaktadır	104	39,0	53	19,9	13	4,9	37	13,9	60	22,5
Bilimsel çalışmalarım kent kültürünü geliştirici yöndedir	87	32,7	60	22,6	41	15,4	49	18,4	29	10,9
Bilimsel çalışmalarım kentlilik bilincinin gelişimine katkıda bulunmaktadır	91	34,2	55	20,7	45	16,9	48	18,1	27	10,2

Not: Katılımcıların %36,4'ü Erzincan ile ilgili bir çalışması olduğunu ifade etmiştir. Çalışmalarının kent kültürünü geliştirici yönde olduğunu düşünen katılımcıların oranı %29,3, kentlilik bilincinin gelişimine katkıda bulunduğunu düşünenlerin oranı ise %28,2'dir.

Tablo 12*Ulusal ve Uluslararası Konferanslarda Erzincan ile İlgili Bilgilerin Aktarılmasını Sağlama Durumu*

	1		2		3		4		5	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ulusal ve Uluslararası Konferanslarda Erzincan ile İlgili Bilgilerin Aktarılmasını Sağlamaktayım	49	18,3	66	24,6	43	16,0	74	27,6	36	13,4

Not: Katılımcıların %41'i ifadeye Erzincan ile ilgili bilgi aktarımı sağladığını ifade ederken %42,9'u sağlamadığını ifade etmiştir.

Tablo 13*Kent ile Bütünleşme İçin Üniversite Lojmanlarının Kaldırılması Gerekmetedir*

	1		2		3		4		5	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Kent ile Bütünleşme İçin Üniversite Lojmanlarının Kaldırılması Gerekmetedir	101	38,1	73	27,6	33	12,5	21	7,9	37	14,0

Not: Katılımcıların %65,7'lik gibi yüksek bir oranı, bu ifadeye katılmadığını ifade etmiştir.

Tablo 14*Kent Kültürü ve Kentlilik Bilincini Geliştirici Etkinlikler*

	1		2		3		4		5	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Erzincan dışından gelen öğrencilere kentlilik bilincini geliştirici etkinlikler yapmaktayım	55	20,5	87	32,5	39	14,6	71	26,5	16	6,0
Dersler sırasında veya ders dışında kent kültürü ile ilgili öğrencilerime bilgi vermektayım	33	12,4	48	18,0	34	12,7	129	48,3	23	8,6
Dersler sırasında veya ders dışında kentlilik bilinci ile ilgili öğrencilerime bilgi vermektayım	36	13,6	58	21,9	34	12,8	118	44,5	19	7,2
Kentlilik bilincinin gelişimi için üniversitemiz akademik personelinin seminer ve paneller düzenlemesi gerekmektedir	12	4,5	19	7,1	31	11,6	140	52,4	65	24,3
Kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişiminde Kent Konseyinin çalışmalarını yeterli buluyorum	46	17,2	71	26,6	114	42,7	26	9,7	10	3,8

Not: Katılımcıların %53'ü Erzincan dışından gelen öğrencilere kentlilik bilincini geliştirici etkinlikler yapmadığını ifade etmiştir. %56,9'luk kesim ise dersler sırasında veya ders dışında kent kültürü ile ilgili öğrencilere bilgi verdiğini ifade etmiştir. Katılımcıların %51,7'si dersler sırasında veya ders dışında kentlilik bilinci ile ilgili öğrencilerine bilgi verdiğini dile getirmiştir. Son iki oran akademisyenlerin özellikle teorik düzeyde kent kültürü ve kentlilik bilincine katkıda bulduklarını göstermektedir. Katılımcıların %76,8'i kentlilik bilincinin gelişimi için üniversitenin akademik personelinin seminer ve paneller düzenlemesi gerektiğini düşünmektedir. Bu oran, akademisyenlerin üniversite yönetiminden kent kültürü ve kentlilik bilincine yönelik, seminer ve paneller düzenlemesi beklentisini ortaya koymaktadır. Öte yandan, katılımcıların %42,7'si kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişiminde kent konseyinin çalışmalarının yeterliliği konusunda kararsızdır. Kent konseyi ile ilgili bu oran, akademisyenlerin kent konseyinin işlevini tam olarak bilmediklerini göstermektedir. Ayrıca kent konseyinin de kentin önemli paydaşlarından biri olan üniversite ile daha sıkı iş birliği içinde olmasını zorunlu kılmaktadır.

Tablo 15*Kentsel Aidiyet ve Katılım*

	1		2		3		4		5	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Erzincan iline karşı aidiyet duygum bulunmaktadır	23	8,7	21	7,9	29	10,9	105	39,5	88	33,1
Kendimi yaşadığım kentin bir parçası olarak görüyorum	22	8,2	21	7,9	33	12,4	104	39,0	87	32,6
Kentte alınan kararlara katılımımın sağlanması kente olan aidiyet duygumu artırır	12	4,5	10	3,8	34	12,8	115	43,2	95	35,7
Kent ile ilgili alınan kararlara katılımım	42	16,0	47	17,9	59	22,5	76	29,0	38	14,5

Not: Katılımcıların %72,6'lık çoğunluğu Erzincan iline karşı aidiyet duygusu hissetmekte, %71,6'sı ise kendini yaşadığı kentin bir parçası olarak görmektedir. Kentsel aidiyet duygusu ile ilgili her iki sorudaki oranların yüksek olması, kent kültürü ve kentlilik bilincinin geleceği açısından umut vericidir. Katılımcıların %78,9'u kentte alınan kararlara katılımlarının kente olan aidiyet duygularını artıracığını ifade etmektedir.

Sonuç ve Öneriler

Toplumsal değişimin önemli itici gücü olan üniversiteler, içinde buldukları kentleri; fiziksel, demografik, ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan etkilemektedirler. Bu etki, yerel ve bölgesel maddi/beşeri sermayenin oluşumunu sağlamaktadır. Maddi/beşeri sermaye de, yerelin/bölgenin sosyal-kültürel ve ekonomik olarak kalkınması ve gelişmesini beraberinde getirmektedir. Üniversitelerin kentlerle kurmuş oldukları ilişki, birçok farklı boyutta etkileşime dayanır ve hem üniversiteye hem de kente farklı avantajlar sağlama özelliğine sahiptir. Ekonomik katkı, kültürel ve

sosyal canlılık, araştırma ve inovasyon, eğitim, altyapı hizmetlerinden oluşan bu boyutlar hem üniversite hem de kent için potansiyel avantajlar içerir. Aynı zamanda her iki tarafın da bu ilişkiyi karşılıklı olarak faydalı ve uyumlu bir şekilde sürdürmeye çalışması, kent ve üniversite için daha iyi bir gelecek inşa etmelerine katkıda bulunabilir. Üniversite ile kent arasındaki ilişkinin kurulmasında akademisyenler köprü vazife görmektedirler. Dolayısıyla kent kültürü ve kentlilik bilinci konularında kritik bir role sahiptirler.

Türkiye'de üniversitelerin ülke geneline eşit şekilde yayılması, her bölgeye eğitim fırsatının verilmesini amaçlamaktadır. Bununla birlikte bölgenin ekonomik, sosyal ve kültürel olarak canlandırılması sağlanacak ve ülkedeki bölgesel eşitsizlikler azaltılmaya çalışılacaktır. Bu sebeple, Anadolu kentlerine kurulan üniversitelerin, buldukları kentleri ekonomik, sosyal ve kültürel olarak dönüştürme sorumluluğunu üstlenmeleri beklenmektedir. Türkiye'de 2008 yılında, üniversite sayısı hızla artmış, her kente en az bir üniversite açılmıştır. Günümüzde bu sayı 208'e yükselmiştir. Ancak araştırmada elde edilen bulgulara bakıldığında, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi'nin değil bölgeyi yereli bile ekonomik, sosyal ve kültürel olarak canlandırma noktasında oldukça pasif kaldığı görülmektedir. Bu pasifliğin nedenlerinden biri üniversite ve kenti oluşturan aktörler arasındaki iletişim eksikliğidir. Üniversitenin özellikle kent kültürü ve kent kimliği yanında kentlilik bilincine ilişkin kamuoyunun şekillenmesinde aktif rol oynaması ve toplumsal tabanları oldukça geniş olan kent konseyleri ve yerel yönetimlerle (belediye) ilişkilerini artıracak çalışmalar içinde olması kaçınılmazdır.

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesinin oldukça genç bir akademik kadroya sahip olmasına rağmen kent kültürü ve kentlilik bilinci konusunda yeterli bir birikime sahip olduğu görülmektedir. Ancak çalışmada kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişimi noktasında "Kent ile İlgili Kararlarda Akademik Personelin Katılım Düzeyi" sorusuna, katılımcıların %84,3'lük gibi bir kesiminden hiç bilgi istenmediğinin ifade edilmiş olması, merkezi ve yerel yönetime bağlı kurum ve kuruluşlar ve sivil toplum örgütleri ile sağlıklı bir iletişim ve iş birliğinin yeterli olmadığını net bir şekilde ortaya koymaktadır. Profesör unvanına sahip akademik personelden %75 oranında, doçent unvanına sahip akademik personelden ise %89,7 oranında hiç bilgi istenmemiştir. Birikim ve deneyim noktasında diğer akademik unvanlardan daha ileri bir seviyede olan bu iki unvanın, kent ile ilgili alınan kararlara müdahil olmaması veya edilmemesi de oldukça düşündürücüdür.

"Akademik personelin kentsel karar sürecindeki paydaşlarla iletişim düzeyi; Merkezi yönetimin taşra teşkilatı temsilcileri ile doğrudan iletişimim bulunmaktadır (Vali, Kaymakam, İl Müdürleri vb.)" sorusuna katılımcıların %64,9'u yeterli bir iletişimin olmadığı cevabını vermiştir. "Akademik personelin kentsel karar sürecindeki paydaşlarla iletişim düzeyi; Yerel yönetim temsilcileri ile doğrudan iletişimim bulunmaktadır" sorusuna katılımcıların %66,2'si yeterli bir iletişimin olmadığı cevabını vermiştir. "Akademik personelin kentsel karar sürecindeki paydaşlarla iletişim düzeyi; Kent Konseyi temsilcileri ile doğrudan iletişimim bulunmaktadır" sorusuna katılımcıların %75,6'sı yeterli bir iletişimin olmadığı cevabını vermiştir. "Akademik personelin kentsel karar sürecindeki paydaşlarla iletişim düzeyi; STK temsilcileri ile doğrudan iletişimim bulunmaktadır" sorusuna katılımcıların %63'ü yeterli bir iletişimin olmadığı cevabını vermiştir. Bu sonuçlar, Erzincan'da kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişmesi ve paylaşımı noktasında ciddi eksikliklerin olduğunu ortaya koymaktadır. İletişimin olmadığı yerde, paylaşımın olamayacağı bir olgudur. Bu durum, merkezi ve yerel yönetimler, kent konseyi ve STK'ların kentlerinde bir üniversitenin varlığından haberdar olmadıkları gibi bir sonucu ortaya çıkarmaktadır. Ancak katılımcıların büyük bir çoğunluğunun da yerel yönetimlerde yönetim anlayışının yaygınlaştırılmasında önemli bir role sahip olan kent konseyinin ne olduğunu ne iş yaptığını, hangi kuruma bağlı olduğunu bilmemeleri de üzerinde düşünülmesi gereken başka bir sonuçtur.

"Üniversitenin Yerel Halk-Sanayi-Kent Konseyi İlişkisi; Yerel Halk ile Üniversite arasındaki iletişimi yeterli buluyorum" sorusuna katılımcıların %56,2'si yerel halk ile iletişimin yeterli olmadığı cevabını vermişlerdir. Bu durum, Erzincan kent merkezinde yaşayan yerel halk ile üniversite akademik personeli

arasındaki iletişim ve etkileşimin yetersizliğini gözler önüne sermektedir. Burada aynı kentsel mekânı paylaşan ama birbirinden haberdar olmayan iki etkin gruptan söz etmek mümkündür. Erzincan kent merkezinde yaşayan yerel halkın ve üniversite akademik personelinin birlikte bir kentlilik bilinci oluşturamamaları, kentleşme ve kentleşme sürecinin sağlıklı ilerleyememesine yol açmaktadır. Bu durum kentsel yaşam kalitesi bileşenlerini önemli ölçüde olumsuz etkilemektedir. Kent kimliğinin temel unsurlarından biri olan kentlilik bilincinin oluşması, özellikle üniversiteye kent dışından gelen akademisyenlerin kente uyum sağlaması ve kentte bulunan yerel halkla birlikte kente ayak uydurması, sosyal ve kültürel etkinlikler ile mümkündür. Merkezi ve yerel yönetimler tarafından kent içerisinde barındırdığı toplumsal grupların beklentilerine cevap verecek sosyal ve kültürel mekânların sayısının artırılması, kent kimliğinin gelişmesinde yerel halk ile üniversite akademik personeli arasındaki ilişkilerin güçlenmesine katkı sağlayacaktır.

“Üniversitenin Yerel Halk-Sanayi-Kent Konseyi İlişkisi; Üniversite-Sanayi İşbirliği kentlilik bilincine katkı sağlamaktadır” sorusuna, katılımcıların verdikleri cevaplardan Üniversite-sanayi iş birliğinin kentlilik bilincine katkı sağlamadıkları sonucu ortaya çıkmaktadır. %36’lık kararsız grupla birlikte %67,1’lere çıkan bu oran, üniversite-sanayi ilişkisinin ve iş birliğinin yeterli düzeyde olmadığı sonucunu ortaya çıkarmaktadır. Kentin ekonomik gelişimine katkı sağlayacak olan üniversite-sanayi iş birliğinin yetersiz düzeyde olması, kentin istihdam sorunu başta olmak üzere ekonomik kalkınması önünde ciddi bir sorun olarak durmaktadır. Kent kültürünü ve kimliğini oluşturan faktörlerin, sosyal ve kültürel olduğu kadar ekonomik yönünün de bulunduğunu kabul etmek gerekir. Dolayısıyla üniversitenin, kentte bulunan sanayi işletmeleri ile işbirliğini geliştirici kalkınma öncelikli projelerde yer almaları önem arz etmektedir.

“Erzincan tarihi kültürel yapısı bilgi düzeyi” ana sorusunda yer alan, “Erzincan’ın tarihi, örf ve adetleri ve tarihi ve kültürel dokusu” konularına ait alt sorulara verilen cevaplarda, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi akademik personelinde kent kültürü ve bilincinin yeterli düzeyde olduğunu söylemek mümkündür. Kentlilik bilincinin oluşmasında ilk basamak bireyin kendini kentli birey olarak görmesidir. Çalışmada, “Kent kültürü ve kentlilik bilincine ilişkin bilimsel çalışmalar” sorusuna verilen cevaplarda ise akademisyenlerin yapmış oldukları bilimsel çalışmaların, Erzincan’ın kent kültürüne ve kimliğine yeterli katkıyı yapacak düzeyde olmadığı görülmektedir. Erzincan’ın tarihi kültürel yapısı konusunda yeterli bilgiye sahip olan akademisyenlerin bu birikimlerini, yapmış oldukları bilimsel çalışmalara yeterli düzeyde yansıtmadıkları görülmektedir. Bu noktada gerek akademisyenlerin gerekse diğer paydaşların ulusal ve uluslararası düzeylerde yapılacak bilimsel çalışmalarda Erzincan kentini ön plana çıkartacak çalışmalara daha fazla yer vermeleri gerekmektedir.

“Kent ile Bütünleşme İçin Üniversite Lojmanlarının Kaldırılması Gerekmemektedir” sorusuna katılımcıların %65,7’si, bu ifadeye katılmadığını ifade etmiştir. Akademik kadronun bir kısmının site mantığı ile inşa edilmiş lojmanlarda yaşıyor olması, kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişimi ve paylaşımında üniversite kent arasındaki uyum güçlüğü ihtimalini artırmaktadır. 2006 yılında kurulan ve genç üniversitelerden biri olan Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi’nin yerleşkesi, kent merkezinden 12 km uzağa konumlandırılmıştır. Sadece lojmanların değil aynı zamanda üniversite yerleşkesinin de kent merkezinde ve yerel halk ile iç içe olacak şekilde konumlandırılmaması, kent kültürü ve kentlilik bilincinin gelişmesini olumsuz yönde etkilemektedir. Bilim ve kültürün buluşması üniversitelerin kent dışında değil kent merkezinde yer alması ile mümkün olabilir. Ortak yaşam kültürü ve kentlilik bilinci; etkileşim, iş birliği ve iletişimle ortaya çıkmaktadır. Kent dışı üniversite yerleşkeleri bu fırsatın elden kaçırılmasına neden olmaktadır.

“Kent kültürü ve kentlilik bilincini geliştirici etkinlikler” sorusuna katılımcıların %53’ü Erzincan dışından gelen öğrencilere kentlilik bilincini geliştirici etkinlikler yapmadığını ifade etmiştir. Özellikle sosyal olarak kapalı, küçük ölçekli ve geleneksel yapıların hakim olduğu kentlerde öğrencilerin yaşam tarzları ve sosyal ilişkileri toplum tarafından olumsuz karşılanmakta ve toplumsal yapı için risk faktörü

olarak görülmektedir (Sağır ve Dikici, 2011, s. 236). Akademisyenler öğrencileri kent kültürü ve kentlilik bilinci konusunda bilinçlendirerek bu sorunu ortadan kaldıracaktır.

Kaynakça

- Adıgüzel, Y. (2019). *Göç sosyolojisi* (3. bs). Nobel Akademik Yayıncılık.
- Alevkayalı, A. (2019). *Kent kimliği ve kentlilik bilincinin oluşmasında üniversite öğrencileri-yerel halk ilişkisi: Balıkesir kenti örneği* [Yüksek Lisans Tezi]. Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Anabilim Dalı.
- Alver, K. (2009). Medeniyet, edebiyat ve kültür bağlamında kentlerin dili. *Hece Dergisi, Özel Sayı*(18), 428-433.
- Arap, S. K. (2016). Üniversite-kent etkileşiminden beklentiler. *Toplum ve Demokrasi Dergisi*, 8(17), 105-119.
- Arefi, M. (1999). Non-place and placelessness as narratives of loss: Rethinking the notion of place. *Journal of Urban Design*, 4(2), 179-193.
- Bayındırlık ve İskan Bakanlığı. (2009). Kentlilik bilinci, kültür ve eğitim komisyonu raporu. *İçinde Kentleşme Şurası 2009*.
- Bilben, M. S. I., & Dursun, C. (2018). Üniversite-kent etkileşimine Akdeniz Üniversitesi ve Antalya kenti üzerinden sosyolojik bir bakış. *İçinde Antalya Kitabı 1: Selçukludan Cumhuriyet'e Sosyal Bilimlerde Antalya* (1148-1160). Antalya Büyükşehir Belediyesi.
- Biröl, G. (2008). Kentlilik bilinci ve Balıkesir'den yarım asırlık bir örnek: Yeni Çarşı deneyimi. *Ege Mimarlık Dergisi*, 65, 28-31.
- Bumin, K. (1998). *Demokrasi arayışında kent*. İz Yayınevi.
- Childe, G. (1990). *Tarihte neler oldu* (M. Tuncay & A. Şenel, Çev.). Alan Yayıncılık.
- Ercoşkun, Ö. Y., Akünal, E. V. Ö., Yenigül, S. B., & Alkan, L. (2016). Kentlilik bilincini oluşturan göstergeler ve kentlilik bilincini geliştirme yolları. *PARADOKS Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 11(Özel Sayı), 4-23.
- Erzincan Belediyesi. (2023, Aralık 7). *Erzincan tarihçe*. <https://www.erkincan.bel.tr/sayfa/tarihce>
- Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi. (2023a, Aralık 7). *Ana sayfa*. <https://ebyu.edu.tr/>
- Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi. (2023b, Aralık 7). *Toplumsal katkı kataloğu-2022*. <https://ebyu.edu.tr/wp-content/uploads/2023/10/2022-TOPLUMSAL-KATKI-KATALOGU.pdf>
- Erzincan Ticaret ve Sanayi Odası. (2023, Aralık 5). *Erzincan tarihi*. <https://www.erkincantso.org.tr/erkincan-tarihi/>
- Güçlü, S. Ö. (2002). *Kentleşme ve göç sürecinde Antalya'da kent kültürü ve kentlilik bilinci*. Kültür ve Turizm Bakanlığı.
- Günay, D., & Günay, A. (2011). 1933'ten günümüze Türk yükseköğretiminde niceliksel gelişmeler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 1, 1-22.
- Huberman, L. (2003). *Feodal toplumdun yirminci yüzyıla* (M. Belge, Çev.). İletişim Yayınları.

- Işık, O. (1999). Kenti düşünmek kent üzerine düşünmek. *Toplum ve Bilim Dergisi*, 14(3), 66-79.
- Karpat, K. H. (2003). *Türkiye’de toplumsal dönüşüm, kırsal göç, gecekondu ve kentleşme* (A. Sönmez, Çev.). İmge Kitabevi.
- Kaygalak, S. (2009). *Kentin mültecileri: Neoliberalizm koşullarında zorunlu göç ve kentleşme*. Dipnot Yayınları.
- Mumford, L. (2019). *Tarih boyunca kent: Kökenleri, geçirdiği değişimler ve geleceği* (G. Koca & T. Tosun, Çev.; 3. bs). Ayrıntı.
- Parlak, İ., & Kaynar, M. K. (2005). *Her ile bir üniversite/Türkiye’de yüksek öğretim sisteminin çöküşü*. Paragraf Yayın.
- Robins, K., & Morley, D. (2011). *Kimlik mekanları* (E. Zeybekoğlu, Çev.). Ayrıntı.
- Sağır, A., & Dikici, E. (2011). Yeni göçmenlik mekânları olarak yeni kurulan üniversiteler: Ordu üniversitesi örneğinde öğrencilerinin bütünleşme sorunları. *ODÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 217-251.
- Sankır, H., & Sankır, Ş. (2017). Toplumsal değişim açısından üniversite-kent etkileşimi ve algısı: Bülent Ecevit Üniversitesi örneği. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 7(3), 473-483.
- Sezal, İ. (1992). *Şehirleşme*. Ağaç Yayıncılık.
- TC Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2023, Aralık 3). *Yedinci beş yıllık kalkınma planı 1996-2000*. <https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/>
- TÜİK. (2023, Aralık 7). *Adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçları, 2022*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=49685>
- Yılmaz, C. (2011). Anadolu kentlerinin öğrencileşmesi: Başka bir kentleşme deneyimi. *Sosyoloji Dergisi*, 25, 1-17.
- Yılmaz, E., & Çitçi, S. (2011). Kentlerin ortaya çıkışı ve sosyo-politik açıdan Türkiye’de kentleşme dönemleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(35), 252-267.
- YÖK. (2023, Aralık 7). *Yükseköğretimde yeni istatistikler*. <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2023/yuksekogretimde-yeni-istatistikler.aspx>

Article Information Form

AuthorContributions: The article is single authored. The author has read and approved the final version of the article.

Conflict of Interest Disclosure: The author has not reported any potential conflict of interest.

Copyright Statement: The author owns the copyright of their work published in the journal, and the works are published under the CC BY-NC 4.0 license.

Supporting Organizations: No funding has been received for this research from any public institution, private, or non-profit sectors.

Ethical Approval and Participant Consent: In the preparation process of this study, scientific and ethical principles were followed, and all cited studies are mentioned in the references.

Plagiarism Declaration: This article has been scanned by iThenticate.